

Försvarsmaktens redovisning avseende internationellt samarbete

Innehållsförteckning

1.	INLEDNING	2
2.	FLYGUTBILDNING	3
3.	TAKTISK FLYGTRANSPORT	3
3.1.	ALLMÄNT	3
3.2.	POTENTIELLA SAMARBETSOMRÅDEN TAKTISKT TRANSPORTFLYG	4
3.2.1.	<i>Pooling av utbytesenheter och reservdelar</i>	4
3.2.2.	<i>Gemensam utbildning av piloter och teknisk personal</i>	4
3.2.3.	<i>Gemensam simulator</i>	4
3.2.4.	<i>Gemensamma underhållsavtal</i>	4
3.2.5.	<i>Övriga logistiklösningar</i>	4
3.2.6.	<i>Gemensam ledning och nyttjande av transportflygresurser</i>	4
3.2.7.	<i>Gemensamma operationer</i>	5
3.2.8.	<i>Gemensam gruppering</i>	5
3.2.9.	<i>Gemensamt ägande</i>	5
3.3.	EXISTERANDE EUROPEISKT SAMARBETE	5
3.3.1.	<i>EATC</i>	5
3.3.2.	<i>EATF</i>	6
4.	SJUKVÅRD	6
5.	FÖRNÖDENHETSFÖRSÖRJNING	7
6.	CBRN	8
6.1.	ALLMÄNT	8
6.2.	FÖRSLAG TILL FÖRDJUPAT SAMARBETE INOM CBRN OMRÅDET.....	8
6.2.1.	<i>Övningsverksamhet</i>	9
6.2.2.	<i>Utbildning</i>	9
6.2.3.	<i>Utvecklings- och anskaffningsprojekt</i>	9
6.2.4.	<i>Pooling and Sharing</i>	10
6.2.5.	<i>Övrig verksamhet</i>	10
7.	INFORMATIONSDATAOPERATIONER	10
7.1.	ALLMÄNT	10
7.2.	EJ LÄMPLIGA FÖRBAND.....	11
7.3.	LÄMPLIGT FÖRBAND	11
7.4.	INFORMATIONSDATAOPERATIONER	11
8.	INOMVERKSUTBILDNING	12
8.1.	NORDEFKO	12
8.2.	SPECIALISTOFFICERSUTBILDNING	12
8.3.	BRISTKOMPETENSER	12
9.	LUFTTÄNKNING	13
9.1.	USAFE	13
9.2.	TP 84T	13
9.3.	EDA.....	13

1. Inledning

Försvarsmakten har intensifierat arbetet med att finna möjligheter till fördjupat internationellt samarbete i enlighet med regeringens inriktning. Arbetet sker på stor bredd som en integrerad del av Försvarsmaktens inriktnings-, utvecklings- och planeringsarbete. Det pågående arbetet kommer att medföra en ökad omfattning av internationellt samarbete och att internationellt samarbete kommer att utgöra ett alternativ som alltid övervägs i den fortsatta planeringen.¹

Regeringens inriktning per den 15 september 2011 påverkar i praktiken i första hand resultatet av planeringen under 2012 för FMUP 14 och BU14. Regeringen har beslutat att Försvarsmakten i budgetunderlaget för 2013 ska redovisa myndighetens bedömning av möjligheter, och förslag till, fördjupat internationellt samarbete inom flygutbildning, taktisk flygtransport, sjukvård, förnödenhetsförsörjning, CBRN, informationsoperationer, inomverksutbildning och lufttankning samt andra områden som bedöms lämpliga.²

Den metod som är vald är att i ett globalt och främst europeiskt perspektiv av samarbete inledningsvis fokusera i ett nordiskt samarbete med närområdet. I syfte att tillvarata redan pågående samarbete, historiska och kulturella intressen för att möjliggöra en ökad implementeringstakt.

Realiseringstakten och framgången inom det internationella samarbetet beror främst på två delar. Där den främsta delen är Sveriges suveränitet och förmåga att förändra och anpassa nationella regelverk och förordningar för tillträde till svenskt territorium, främst tillståndsförordningen. Denna del ingår i den beslutade åtgärden att reducera byråkratiska hinder och generella överenskommelser. Här avser Försvarsmakten under 2012, lägga fram förslag med förändringar till försvarsdepartementet. Där gemensam incidentberedskap, och patrullering av nordiskt territorium till sjöss, mark och luft kommer att analyseras. En annan del av realiseringstakten är slutsatserna av studieresultaten och de förslag på praktiskt nordiskt samarbete som pågår och kan påbörjas. Här erfordras en dialog med försvarsdepartementets för Försvarsmaktens fortsatta inriktning. Här avses en kraftsamling av Försvarsmaktens arbete ske under 2012 där i första hand vikten av att påbörja samarbete kan leda till stora besparingar och därmed identifiera de gemensamma nordiska behoven. NORDEFECO samarbeten kommer också att ske i harmoni med den utveckling som sker inom EU's *Pooling & Sharing* samt *NATO's smart defence*.

¹ 2011-09-15, Regeringen Försvarsdepartementet, Fö2011/1381/MFI, Fö2011/414/MFU (delvis) Inriktningsbeslut för Försvarsmakten avseende internationellt samarbete.

² Ibid.

2. Flygutbildning

Försvarsmaktens bedömning av internationellt samarbete avseende flygutbildning framgår av tidigare genomförd redovisning; 2012-01-31, H/S 01 800:80388
Kompletterande svar på anmodan, Fö2009/721/MFI.

3. Taktisk flygtransport

3.1. Allmänt

En ökad förmåga kan uppnås genom att etablera en gemensam resurspool av taktiskt transportflyg inom Norden/Europa där Sverige bidrar med flygplan såväl som med personal. Detta ger möjlighet till kraftsamling där Sverige kan få tillgång till flygtransportkapacitet som överstiger våra nationella resurser. Inom ramen för EDA diskuteras samarbete främst inom flygtransporter, marinlogistik och pilotutbildning.

NORDEFECO genomför en studie av samordnad taktisk lufttransport där Norge har huvudansvaret och avser presentera sina första förslag i september 2012. Studien genomförs med förutsättning att förändra eller upprätta tillägg till tillståndförordningen och förhandslagring av krigsmateriel.

I ett internationellt samarbete som omfattar taktiskt transportflyg kan flera möjliga utvecklingsområden identifieras. Några bedöms som relativt enkla att realisera i närtid och kan ge omedelbar effekt i form av minskat investeringsbehov. Andra områden innebär en mer svårbedömd ekonomisk vinst, men där ett multilateralt samarbete sannolikt innebär en utveckling för Försvarsmakten och Sverige.

Ett utvecklat samarbete underlättas av en gemensam eller liknande teknisk plattform. Det är möjligt att samutnyttja resurserna, men det är svårt att samutnyttja utbytesenheter och reservdelar mellan olika flygplanstyper eller versioner inom samma typ. Däremot kan resursen transportflyg samutnyttjas genom exempelvis internationella avtal som ATARES³, SALIS med flera.

I det fall Sverige opererar en unik flygplantyp som inte återfinns bland samarbetsländerna kommer mindre synergier att uppnås och stora delar av potentialen förblir outnyttjad.

Idag förekommer poolning av reservmateriel inom flygsystem JAS 39 med samtliga exportländer, Sydafrika undantaget. På likande sätt poolas även viss materiel för flygsystem S100 (Saab 340) med Thailand. Detta sker genom avtal som FMV tecknat med respektive exportland.

³ *Air Transport, Air-to-Air Refuelling and other Exchanges of Services.*

Allt samarbete underlättas om ingående partner har samma, eller likartade och accepterade regelverk. Främst gäller detta regler för transport av farligt gods och flygunderhåll.

Den harmonisering av regler som initierats inom EU skapar goda förutsättningar för utvecklat samarbete inom Europa.

3.2. Potentiella samarbetsområden taktiskt transportflyg

3.2.1. Poolning av utbytesenheter och reservdelar

Färre utbytesenheter och reservdelar behöver lagerhållas. Grundinvestering minimeras samtidigt som tillgängligheten kan säkerställas.

3.2.2. Gemensam utbildning av piloter och teknisk personal

Försvarsmakten har idag en flygskola med flygsimulator för H-versionen av C-130. Viss verksamhet har historiskt genomförts åt andra nationer. En koordinering och centralisering av utbildningen bedöms minska behovet av nationella resurser och dessutom kunna ge synergier i den taktiska utvecklingen och förmågeutveckling.

3.2.3. Gemensam simulator

Tillgång till simulator har medgett att taktik och materielutveckling har kunnat bedrivas i Försvarsmaktens egen regi. Norge och Danmark köper simulatortid i Storbritannien. Ett samarbetsområde kan vara simulator med gemensam utbildnings- och utvecklingsorganisation.

3.2.4. Gemensamma underhållsavtal

Försvarsmakten bedömer att det finns möjligheter att uppnå rationalitet genom gemensamma underhållsavtal. Omfattningen av rationalitet är dock i huvudsak beroende av samarbete inom övriga områden (utbildning, simulator, gemensamt ägande, liknande eller gemensamma plattformar m.m.).

3.2.5. Övriga logistiklösningar

Gemensam pool för godshanteringsmateriel, exempelvis paletter och lastnät skulle minska kostnaderna i likhet med strecksatsen Poolning av utbytesenheter och reservdelar. På sikt bör ett nordiskt samarbete kunna utvecklas mot ett gemensamt transportnav med samordnad last- och logistikhantering. Ett långtgående samarbete underlättas av harmoniserade regelverk, inte minst rörande transport av farligt gods.

3.2.6. Gemensam ledning och nyttjande av transportflygresurser

Verksamheten leds idag av respektive land med viss internationell samverkan, exempelvis ATARES. En samverkan som innebär en gemensam ledning och samutnyttjande skulle kunna innebära att produktionstoppar kan utjämnas med

annan nations resurs samtidigt som nyttjandegraden av egen resurs kan öka. Ett första steg är organiserandet av en gemensam beställningsfunktion.

3.2.7. Gemensamma operationer

Försvarsmakten har vid olika tillfällen kontrakterat beredskapssatta flygtransportresurser för exempelvis beredskap för NBG, vilket är mycket kostnadsdrivande. Vid ett samutnyttjande skulle de gemensamma resurserna kunna kraftsamlas och på så sätt minska behovet av kontraktering. Ur ett resursperspektiv skulle då Sverige få tillgång till betydligt fler flygplan. I gengäld kommer våra resurser att kunna erbjudas annan nation både vad gäller beredskap och insats.

Gemensamma operationer kan innebära att svensk personal opererar annan nations flygplan eller vice versa. Mixade besättningar förekommer inom t.ex. HAW.

Ett annat område är flygunderhåll där medlemsnationernas flygplan underhålls av gemensam eller annan nations underhållsorganisation.

3.2.8. Gemensam gruppering

En gemensam gruppering av resurserna bedöms kunna ge stora rationaliseringsvinster. En sådan lösning skulle likna den verksamhet som idag bedrivs inom SAC⁴. Verksamheten kan då integreras helt med en gemensam ledning. En samgruppering av t.ex. nordiska resurser skulle på sikt kunna utgöra ett nav i ett större europeiskt samarbete.

3.2.9. Gemensamt ägande

Ett gemensamt ägande skulle innebära att riskerna sprids samtidigt som det medger att flygplanflottan kan utvecklas homogent med en koordinerad konfigurationsstyrning. Ett gemensamt ägande innebär också att juridiska hinder kan minskas.

3.3. Existerande europeiskt samarbete

Europeisk samordning av transportflyg är idag redan etablerat. Nedan redovisas två exempel.

3.3.1. EATC

European Air Transport Command, EATC etablerades i september 2010 av Nederländerna, Belgien, Tyskland och Frankrike. Det multinationella kommandot i Eindhoven kontrollerar planering, uppgifter och operationer för de deltagande ländernas flygtransport- och lufttankningsresurser, totalt ca 170 flygplan. Förutom operativ kontroll hanterar EATC också utbildning, träning och utveckling av gemensamma regler.

⁴ *Strategic Airlift Capability*.

Tysklands, Belgiens och Nederländernas flygtransportresurser, med undantag av VIP och SR (*Search and Rescue*), kontrolleras fullt ut av EATC. Frankrike har ännu inte lämnat över den totala kontrollen över sina flygplanresurser till EATC. Luxemburg är på väg att ansluta sig till EATC och Spanien har uttryckt avsikt att göra detsamma.

Från svensk sida kan vi få tillgång EATC resurser via MCCE⁵. EATC skulle i en inte alltför avlägsen framtid kunna utvecklas till en organisation liknande SAC.

3.3.2. EATF

European Air Transport Fleet, EATF, är ett EDA-samarbete i vilket Belgien, Tjeckien, Finland, Frankrike, Tyskland, Grekland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovakien Spanien och Sverige deltar. EATF, vilket etablerades 2009, har som huvudmålsättning att utveckla och finna lösningar för att bättre kunna nyttja redan existerande flygresurser bl. a. genom att öka tillgängligheten och koordinera ländernas framtida militära behov.

Inom EATF förekommer idag gemensamma övningar omfattande taktiskt transportflyg där Sverige deltar.

4. Sjukvård

Sjukvårdsförmågan är en gränssättande resurs såväl för Sverige som för övriga försvarsmakter i Europa. Inom EU drivs därför bl.a. ett ”*Pooling & Sharing*” arbete för att vid olika insatser säkerställa medicinska resurser på ett kostnadseffektivt sätt.

Den mest aktiva arbetsgruppen är *Ad hoc Working Group – M3U (multinational modular medical unit)*, Italien leder arbetsgruppen. Målet är att bygga upp en EU gemensam sjukvårdsförmåga Role 2/3.

Sjukvårdsförbanden ska evalueras och samövas för att med korta varsel kunna sättas in i olika insatser, såväl militära som rent humanitära. Försvarsmakten bedömer att Sverige bör bidra med en ROLE-2 LM (Kirurgitropp). Personalen för detta ROLE-2 LM kommer ur insatsorganisationen (Sjukhuskompani respektive Sjukvårdsförstärkningskompani).

”Gent-initiativet”, det bilaterala samarbetet mellan Sverige och Tyskland, fortsätter. Tyskland är ansvarig nation inom M3U-projektet att samordna motsvarande projekt inom Nato. På sikt finns planer på ett nordeuropeiskt M3U projekt inom EDA samarbetet. Närmast ska det bilaterala samarbetet fokuseras på Med Int och utbyte av kompetens och personal i Marmal,

NORDEFECO, Finland är med i arbetsgruppen M3U och är intresserad att kunna bidra med medicinsk personal, ex ett oplag, till den svenska Kirurgitroppen. Be-

⁵ *Movement Coordination Centre Europe.*

dömningen är dock att det nordiska underlaget är för litet att driva ett M3U projekt utan att vi istället bidrar i det aktuella arbetet. Samarbete fortsätter inom utbildning och övningsverksamhet.

Vidare undersöks förutsättningarna för ett utbildnings- och övningsamarbete inom *Forward Medevac RW* i och med införande av HKP 16 med Italien och USA.

5. Förnödenhetsförsörjning

Försvarsmakten strävar efter att utarbeta kostnadseffektiva lösningar för logistikområdet. Försvarsmaktens arbete inkluderar på så sätt även internationella samarbeten och avtal. Försvarsmakten uppfattar att lagrum och styrningar till Försvarsmakten reglerar området väl. Försvarsmakten återkommer där samarbetsformerna kräver förändringar.

Framtida utveckling av Försvarsmaktens internationella samarbeten är starkt kopplade till hur Försvarsstrukturkommitténs arbete omsätts för genomförande i omdaning av Försvarslogistik.

Försvarsmakten finner att det för närvarande råder betydande osäkerheter i vart omdaning av logistikområdet leder och så även hur logistikområdet utvecklas utifrån nu pågående arbete. Generellt arbetar Försvarsmakten med intentionen att möta aktuella insatsers behov av förnödenhetsförsörjning.

Förnödenhetsförsörjning betraktas vanligen som nationell angelägenhet och ansvar. Anledningen och skälet till att det anses vara en nationell angelägenhet är att insatser drar stora ekonomiska resurser och till del är kopplat till nationell lagstiftning.

Försvarsmakten har sett möjligheten till ett ökat samarbete och intresset har naturligtvis uppkommit vid långvariga insatser som ISAF i Afghanistan och under NBG perioder då Sverige varit *framework nation*.

Försvarsmakten har lärt mycket från NBG-förberedelserna och ISAF-insatsen. Erfarenheterna har implementerats i Försvarsmakten och har då kommit krigsförband och logistiken till gagn.

Några andra exempel på områden som kommit Försvarsmakten till gagn är ammunitions avveckling genom NAMMO, *Strategic Air Lift Interim Solution*, SALIS, möjligheten till upphandlingar genom och tillsammans med andra nationer eller organisationer exempelvis NAMSAs och genom NORDEFSCO studeras och utreds. Exempelvis upphandling av standardfordon tillsammans med Norge förutsättningarna bereds vidare.

En ökad samverkan internationellt inom transporter skulle kunna ge fördelar och eventuella synergier. Transporter ligger inte direkt under förnödenhetsförsörj-

ningen men förmågan till en ekonomiskt och väl balanserad förnödenhetsförsörjning bygger många gånger på ett utvecklat transportsystem.

Vidare finns intresset för *Pooling & Sharing* avseende reservdelar inom teknisk tjänst för HKP14, NSHP-NH90 förutsättningarna undersöks vidare.

Utifrån exemplet JAS 39 Gripen torde en reservdelspool kunna utvecklas tillsammans med Thailand och övriga Gripenländer.

6. CBRN

6.1. Allmänt

Sverige har ur ett CBRN-skyddsperspektiv ett gynnsamt läge i och med att det i Umeå finns samlat skyddsforskning (FOI), kompetenscentra med stående reducerat CBRN-kompani (SkyddC) och universitet och till det knutet CBRNE-center för att samla internationellt efterfrågad säkerhetsforskning inom CBRNE-området. Det stående CBRN-förbundet är tämligen unikt i sig med anställda experter såväl som officerare och soldater som samtränar och förmågeutvecklare på daglig basis. I Umeå pågår arbete med att bygga en avancerad inomhusträningsanläggning (ITA) för övning med skarpa CBR-ämnen. Anläggningen kommer i flera avseende att vara unik i världen och torde bli en efterfrågad resurs för träning även i internationella sammanhang.

Sverige deltar aktivt i ett antal Nato-arbetsgrupper och även inom EDA. Det finns ett uppbyggt samarbete inom NORDEFECO som så här långt främst samarbetat inom området utbildning och övning. Försvarsmakten har sedan 2009 en årligt återkommande nordisk CBRN-övning (RECCEX). Deltagare är Sverige, Norge, Danmark och Finland. Vid sidan av övningsverksamhet sker samarbetet främst genom informationsutbyte.

CBRN-skydd är ett område som står högt på agendan internationellt. Samarbete över nationsgränserna är efterfrågat men kommer alltid att måsta ställas i relation till nationell beredskap och säkerhet. Detta innebär att samarbetspartners inte torde vilja släppa hela områden medan samarbeten inom övningar och materielanskaffning kan vara lyckosam.

6.2. Förslag till fördjupat samarbete inom CBRN området

Nedan beskriven verksamhet är verksamheter, eller behov, som redan nu diskuteras som möjliga samarbetsprojekt när företrädare för CBRN funktionen möter andra nationer inom ramen för EDA eller NORDEFECO. Dock finns inga formella inriktningsbeslut i något fall.

Verksamheter nedan är sådana som bör uppdras åt Försvarsmakten att realiserbarhetspröva under året.

Fördjupat samarbete inom CBRN bör inledningsvis koncentreras till området utbildning och övningar. Detta då det här finns ett etablerat samarbete med de nordiska länderna som utgör en god plattform att bygga vidare på.

Samarbete inom dessa områden kommer dessutom sannolikt att generera en insikt i vilka materiel- och utvecklingsprojekt som är samarbetsvärda.

6.2.1. Övningsverksamhet

CBRN förband har generellt sett svårt att få fullt utbyte vid nationella övningar. Detta då de är små samt att CBRN skydd sällan är huvudövningsändamål vid större nationella övningar. Det finns därför ett stort behov av specifika CBRN övningar där man kan använda skarpa ämnen för att testa metoder och utrustning. Dessa bör genomföras i samverkan med andra nationer för att få volym och kostnadseffektivitet i övningen. Detta bör ske genom att:

- Fullföljande av pågående årlig samnordisk CBRN-övning RECCEX. Sverige bör driva en utveckling av ytterligare deltagande av en-två övriga nationer varje år. England, Tyskland torde härvid vara prioriterade initialt.
- 1.CBRN kompaniet inriktas mot att förutom RECCEX delta i en ytterligare internationell övning årligen, ex PRECISE RESPONSE i KANADA.

6.2.2. Utbildning

Utbildning av CBRN förband eller generell utbildning i CBRN skydd kräver relativt stora övningsanordningar om man vill kunna hantera skarpa agens. Detta medför att ett gemensamt nyttjande är kostnadseffektivt. Detta bör ske genom att:

- SkyddC inriktas mot att erbjuda sina kurser mot Nato/Pff länder.
- Den fortsatta utvecklingen av inomhusträningsanläggning CBRN, ITA, i UMEÅ inriktas mot att kunna ta emot utländska förband (personal/materiel).

6.2.3. Utvecklings- och anskaffningsprojekt

Det finns ett antal identifierade utvecklings och anskaffningsprojekt som är i sådan tids fas att internationella samarbeten kan sökas. Dessa är:

- Nytt lätt flygtransportabelt detektionsfordon
- Ersättare fältanalyslab
- Taktiskt saneringssystem
- Operativt saneringssystem
- Ny generation personlig skyddsutrustning (Skyddsmask, filter, C-skyddsdräkt)
- B- och C-motmedel (för samförvaring i nordisk mobdepå)
- Person- och materielsaneringsmedel (för samförvaring nordisk mobdepå)
- Gemensamma CBRN-filter och anläggningar

- Kollektivt CBRN-skydd (För samförvaring i nordisk mobdepå)
- Framtida personburen detektionsutrustning med integration i soldatburet ledningssystem (kräver dock sannolikt att även utveckling av soldatburet ledningssystem samordnas och så är ej fallet fn)

Inget av ovanstående står i någon omedelbar definitionsfas. SkyddC bör få uppgiften att inom ramen för NORDEFECO närmare utreda detta. Kostnadsbesparingar vid gemensam anskaffning torde kunna bli avsevärd om man kan undvika nationella särkrav. Kostnaden kan inte exemplifieras fn.

6.2.4. Pooling and Sharing

Pooling and sharing bör övervägas. Ett exempel skulle kunna vara en gemensam nordisk mobdepå för utrustning, saneringsmedel m.m. SkyddC bör med stöd av FM LOG få uppdrag att inom ramen för NORDEFECO närmare utreda detta.

Kan fn ej ekonomiberäknas.

6.2.5. Övrig verksamhet

Utvecklat samarbete mot Nato är eftersträvarvärt. *NATO Joint CBRN Defence Center of Excellence* i Vyskov, Tjeckien är exempel på det.

Nato efterfrågar svenskt deltagande vid centret. Man genomför under 2012-2014 ett *CBRN Reach Back and Fusion Cell Experiment*.

Skyddscentrum bör få uppdraget att delta i detta. Detta i syfte att klarlägga förmågekrav för en funktion som ska kunna stödja pågående operationer med expertbedömningar men också sammanställa och utvärdera CBRN-relaterad information. Skulle ge oss en stor möjlighet att erhålla information vi annars inte skulle få.

Sverige skulle också tydligare kunna påverka funktionsfrågor i planerade och pågående operationer.

Sverige skulle kunna ta på sig ett större ansvar inom denna funktion.

I första hand inom Norden, i andra hand med andra partners.

7. Informationsoperationer

7.1. Allmänt

Informationsoperationer är ett synsätt och en stabsarbetsmetod, syftande bl.a. till att synkronisera och koordinera ett antal operativa verktyg (och förband) vars effekter kan påverka såväl operativ som strategisk nivå. Förbandsperspektivet utnyttjas i detta underlag. Samtliga Försvarens maktens förband kan vara aktuella i

samband med informationsoperationer. Underlaget avgränsas till att omfatta de förband som främst utnyttjas vid informationsoperationer.

Avseende lämplighet för internationellt samarbete kan aktuella förband delas in i två kategorier; de som bedöms vara lämpliga fördjupat internationellt samarbete och de som inte bedöms vara det (i generella termer).

7.2. Ej lämpliga förband

Förband vilka utgör väsentlig nationell förmåga: ITF/CERT, FM TK SE och Tkbat.

Dessa förband bedöms inte vara generellt lämpliga för fördjupat internationellt samarbete då de till sin karaktär, sitt modus operandi och sina uppgifter omgärdas av sekretess (i flera fall högt sådan). De är en kritisk nationell resurs då de, på olika sätt, utgör en viktig del av vår förmåga att skydda egna förband och system. Informationsförluster får allvarliga konsekvenser och är svåra att ersätta. Uppbyggnad av förlorad egen förmåga tar lång tid tar lång.

Här angivna förband deltar idag i olika former av internationella samarbeten. Dessa är väl prövade och avvägda mot de faktorer som anges ovan. Motsvarande prövningar bör naturligtvis ske framgent och samarbeten ingås då det gagnar svenska syften.

7.3. Lämpligt förband

Psyopsförbandet bedöms vara lämpligt för fördjupat internationellt samarbete.

Nationell förmåga till psykologiska operationer bör som helhet bibehållas, men utbildning och genomförande av psykologiska operationer kan (då så är lämpligt), med fördel genomföras/utövas tillsammans med andra stater eller organisationer.

7.4. Informationsoperationer

Informationsoperationer är ett synsätt och en stabsarbetsmetod, syftande bl.a. till att synkronisera och koordinera ett antal operativa verktyg (och förband) vars effekter kan påverka såväl operativ som strategisk nivå. Samtliga Försvarsmaktens förband kan vara aktuella i samband med informationsoperationer. Här redovisat svar avgränsas till att omfatta de förband som främst utnyttjas vid informationsoperationer. Avseende lämplighet för internationellt samarbete kan aktuella förband delas in i två kategorier; de som bedöms vara lämpliga fördjupat internationellt samarbete och de som inte bedöms vara det p.g.a. krav på nationell integritet och sekretess. Försvarsmaktens förslag är att eftersträva ett fördjupat internationellt samarbete inom området psykologiska operationer. Psyopsförbandet bedöms därvid vara lämpligt för fördjupat internationellt samarbete. Nationell förmåga till psykologiska operationer bör som helhet bibehållas, men utbildning och genomförande av psykologiska operationer kan (då så är lämpligt), med fördel genomföras/utövas tillsammans med andra stater eller organisationer.

8. Inomverksutbildning

Försvarsmakten ska genomföra internationell utbildningsverksamhet i Sverige och utomlands inom ramen för FN, EU, OSSE, Nato/Pff och det nordiska samarbetet. Det mest utvecklade internationella samarbetet sker inom ramen för Partnerskap för Fred (Pff) där Försvarsmakten aktivt bland annat genom *Individual Partnership and Cooperation Programme* (IPCP) samt genom att anmäla kurser och utbildningar som genomförs i Sverige till *Partnership Cooperation Menu* (PCM).

I takt med att nya behov av utbildningar och kompetenser uppstår är det nödvändigt att överväga internationella samarbeten, som ett sätt att hålla nere kostnader och allokera resurser på ett mer rationellt sätt. I takt med att utbildningsvolymerna minskar inom Försvarsmakten blir detta än viktigare, som ett sätt att undvika onödigt stora overheadkostnader.

8.1. NORDEFKO

Inom NORDEFKO har ett arbete genomförts för att ta fram en metod för att närmare utreda nordiskt samarbete inom utbildningsområdet. I detta arbete har ett antal kurser identifierats inom respektive lands inomverksutbildning, som torde kunna öppnas upp för deltagande från övriga nordiska länder.

I NORDEFKO *Military Coordination Committee's Action Plan* för 2012 pekas ett antal områden ut för ytterligare beredning. Dessa är gemensamma språkutbildningar och -tester, hundutbildning, arktisk förmåga för markförband samt *Joint Terminal Attack Control* (JTAC) och *Forward Air Control* (FAC). Detta arbete kommer att fortsätta under 2012.

8.2. Specialistofficersutbildning

Under 2012 avser Försvarsmakten skicka en elev till *U.S. Army Sergeant Major Academy*, på en ettårig utbildning som förbereder för tjänstgöring i befattning nivå OR-9. Detta är en del i det arbete som sker för att utveckla utbildningar för specialistofficerare på högre nivåer. I detta arbete bör möjligheten för internationell utbildning för specialistofficerare utredas, inklusive utbildning på grundläggande nivå.

8.3. Bristkompetenser

Erfarenheterna från arbetet med att reformera Försvarsmakten, och från de internationella insatser Försvarsmakten deltagit och deltar i, har aktualiserat ett antal bristkompetenser. I nuläget är dessa framförallt FAC, *Counter IED*, PSYOPS och delar av den militära logistiken, i huvudsak avseende internationella certifikat som krävs för att lasta flygplan. För att snabbt bygga upp kompetensen inom Försvarsmakten, har utbildningar inom dessa områden köpts internationellt.

9. Lufttankning

Försvarsmakten bedriver internationellt samarbete inom funktionen lufttankning inom följande tre områden.

9.1. USAFE

På beställning av Försvarsmakten har FMV genomfört en FMS upphandling av tankertid från USAF. Projektet som redan startat innebär att FMV åt Försvarsmakten har upphandlat totalt 50 timmar lufttankning från USAF, till ett pris av 830 000 USD där vi endast betalar för tid på tankern, under perioden 2012-2014. Detta har gjorts för att säkerställa möjligheterna för piloterna på våra krigsförband att hålla sig operativa i lufttankning.

9.2. TP 84T

Försvarsmakten har inlett en process för certifiering av svensk TP 84T mot andra länders flygplan. Detta är ett projekt som precis är under uppstart. Certifieringen kan indelas i två delar, dels certifiering mot andra nationer som opererar Gripen (CZ, HU, RSA och TH), samt mot andra nationer med andra flygplanstyper t.ex. Schweiz och Finland som båda två opererar flygplan (F 18) som är utrustade med kompatibla lufttankningssystem.

Den del som berör andra nationer med Gripen går ganska fort att genomföra. Detta eftersom allt tekniskt underlag redan finns tillgängligt.

När det gäller certifiering av andra flygplanstyper, kommer det dock att ta längre tid. Där måste nämligen tekniskt underlag tas fram, samt att det eventuellt måste genomföras flygprov i större eller mindre omfattning vilket i dagsläget är oklart.

En av fördelarna med att certifiera vår TP 84T mot andra nationer, är att vi inom ATARES får möjlighet att erbjuda TP 84T som tankerresurs vilket ger fler poäng än vanlig C-130.

9.3. EDA

Inom ramen för EDA finns det ett projekt där man tittar på AAR kapacitet inom Europa från 2020 och framåt. Sverige har deltagit under de inledande mötena med representant placerad i Bryssel, för att få en inblick i projektet. Försvarsmakten har dock under januari 2012 tagit beslut att endast passivt följa utvecklingen i projektet. Anledningen till detta är att Försvarsmakten idag inte vet vilken ersättare som planeras till våra C-130 H. När detta beslut fattas kan Försvarsmaktens beslut att endast följa detta projekt passivt, komma att omprövas med hänsyn till valet av ersättare till dagens C-130 H.